

N.F.S. Grundtvig *Afbrudte Strøtanker ved Brevet til Vali-Magni*
Afbrudte Strøtanker[titel]*Afbrudte Strøtanker ved Brevet til Vali-Magni*

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.8, april 2016

Ændret i version 1.14, april 2019

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Ændret i version 1.14, april 2019

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1816 (SJ: 297)

B *Anden udgave*, 1838 (SJ: 601)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 4

Teksten er etableret af Kim Steen Ravn

Punktkommentarer er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen, Steen Tullberg og Kirsten Vad

Indledning og tekstredigering er skrevet af Kim Steen Ravn, redigeret af Klaus Nielsen og Kirsten Vad

Tilsyn ved indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2023

|A:86 |PS:259

Afbrudte Strøtanker

ved Brevet til Vali-Magni.

- 1 Hvem kalder? hvem kalder?
Hvem kalder i Kveld?
Hvem græder for Balder,
For Balder i Hel?
Hvem kalder paa Vale?
Hvem søger i *Nord*

|A:87 De vestlige Sale
Hvor Helten opgroer,
Hvem aner vel Rinde
I Lundens Kiærminde?
Hvordan? har Kiærminden
Nu røbet for Vinden
Hvad i hende giærer,
Hvad lønlig hun bærer
I Barmen indsvøbt,
Den levende Kierte,
Der alt under Hjerte
Af Aanden er døbt,
Der voxen udvinder
Af Svøbet sig brat
Som Maanen oprinder
I bælmørke Nat,
Den Spæde som gløder
I Fødselens Stund,
Og leder om Høder
Paa Mark og i Lund,
|PS:260 Og læser i Stjernen
Den Blindebuks Færd
Og kløver ham Hjernen
Med blinkende Sværd;
Ja driver og nøder
Selv Skyggen af Høder
|A:88 Til op af sin Grav
At vandre i Blinde
Hvor Sønnen af Rinde
Ham leder ved Stav,
Til Balder at giæste,
Og Synet stadfæste
Som blind han beloe,
Og kalde det Lykke
Hos Balder at bygge
Og blindt ham at troe;
Troe blindt paa den Samme
Han blind har forskudt,
Og blind det annamme
Han blind har forbrudt,
Troe stadig i blinde
Hos Balder at finde
Det Syn som paa Svig
Ham Loke forjætted
Naar Tuen han pletted,
Og Balder laae Liig,

Troe, Lyset først seirer
Og kommer tilsyne,
Naar Søvnens sig leirer
Paa Arvakurs Bryne,
Troe Alsvid maae kiøles
Om Gløden skal føles
|A:89Og skues i Støv.
Hvem er det som kalder
Paa Magne saa fast!
|PS:261Mon Hornet alt gjalder,
Mon Broen alt brast!
Er Ormen alt revnet
Og Auka-Thor kvalt,
Er Valfader hevnet
Og Dagrækken talt?
Fandt Vidar alt Mode
Og Balder hin Gode!
Skal Auka-Thors Sønner
Alt hamre det Slag
Som evig giendønner
I gnidslende Brag!
Skal Porten af Hængsel
Nu springe saa brat
Og Ginnunggabs Fængsel
Udfolde sin Nat,
Den Nat hvor kun gløde
De Gnister saa døde
Af Hammer og Staal;
Hvor Lyset der vinder
Sig for sine Fiender
Forvandler til Baal!
|A:90Hvem kalder? hvem vover
At vække i Kveld
Den Vætte der sover
I Lund og paa Fjeld!
Hvem vover at stjæle
Den Slumrendes Mæle!
Hvem vover at lege
Med Løvet af Ege!
Hvem vover at spøge
Med Maien af Bøge!
Hvem vover at giøgle
Med Dannevirks Nøgle?
|PS:262Hvem vover at spille
Med Nattergals-Trille!
Hvem vover at støde

I Hornet saa hvast!
Hvem vover at høde
Og hamre saa fast!
Hvem synger i Blinde
Om Lyset saa lyst,
Som om dets Kiærminde
Ham bygged i Bryst!
Hvem nemmed den Tone,
Hvem lærte den Sang
Som Bøgenes Krone
I Kveld giennemklang!
|A:91Ak, stundum en Jette,
En Hrimthurse-Trold
Skøndt aldrig med Rette
Fik Kiedlen i Vold;
Ak! daares Gunløde
Af Smiger og Guld,
Saa hun med det Søde
Ham skjænker saa huld,
Da løses hans Tunge
Til liflig at sjunge
De Toner som Kvaser
I Høisangens Tid
Hos Vaner og Aser
Indsamled med Flid;
I Honninge-Vove,
I *Blodet* de sove,
Og hver hvem Gunløde
Meddeler det Søde,
Han *mindes* den *Kierte*,
Som lyste engang,
|PS:263Som blødende Hjerte
Attraaer i Sang;
Han Visen kan tone
Som Bøgenes Krone
Bevæger saa sødt,
At Hjertet maae smelte
|A:92I Piger og Helte,
Og Staal vorde blødt,
Saa Klippen maae høre,
Og Toner sig røre
I Malm og i Steen.

Ak! est du, Gunløde!
I Hrimthursevold!
Ak har med det Søde

Du skiænket en Trolld!
Ak! da gav til Jetter
Du Asernes Arv,
Da Nidhøg du mætter
Med Ygdrasills Marv.

3

Nei, retvise Norne
Det aldrig tilstæder,
At Honningdug væder
Ufrugtbare Torne,
At Jetter sig lædske
Med Ygdrasils Vædske,
At Hrimthurser sjunge
Med Nattergal-Tunge,
At søde Kiærminder
Oprinde i Bryst
Hos Gudernes Fiender,
[|A:93](#)Og dufte til Lyst.
[|PS:264](#)Nei, Hammeren stjæle
Kan Thrymer og fjæle
Den dybt under Jord,
Men er dog for ringe
Til Mjølner at svinge,
Det mægter kun Thor.
Hvad ei han kan eie,
Det ruger han paa,
Men Livet i Leie
Betale han maae,
Naar Thor sig forsoner
Med Freia paa nye,
Naar Hammeren toner
Med Brag under Skye.
Vel Idun forvoven
Kan vandre i Kveld
Til Vildbane-Skoven
Og synke i Fjeld;
Men sidder hun Dage,
Og sidder hun Aar,
De Æbler at smage
Dog Thjasse ei faaer,
Og naar kun til Freie
De Aser hentye,
Da aabne sig Veie
[|A:94](#)Saa høit under Skye,
Da Loke sig svinger
Paa Kiærligheds Vinger

Til Jetteland brat,
Og fører tilbage
Idunne til Brage
Med Asernes Skat,
Dem Thjasse forfølger
|PS:265Til Asernes Gaard,
Men luende Bølger
Hans Vinger omslaaer.
Og hvad han ei venter
Det times saa brat,
Med Livet forrenter
Hun Asernes Skat.
Saa kan vel og Dværge
Med Kvaser faae Magt,
Naar ei han paa Bjerge
Sig tager i Agt,
Men drømmer at kunde
Det dybe udgrunde,
Og frister sin Stjerne,
Og bryder sin Hjerne
Langt meer end omsonst
Med Dvergenes Konst.
De Dverge med Liste
|A:95Ham fritte og friste
Om Auka-Thors Hammer,
Hvi Dønnet saa flammer?
Om Brysinge-Smykket
Hvi det er mislykket?
Om Skibet som evner
At gaae hvor det stævner,
Og Kaasen forfølge
Mod Vind og mod Bølge.
Da sortner det saare
Om Halvgudens Stjerne,
Da springer en Aare
I svulmende Hjerne;
Hans Blod maae nedrinde
I Dvergenes Haande,
Og listig de binde
Den himmelske Aande,
|PS:266Og Mjøden de blande
I hellige Vande,
I Duggen hin rene
Fra Ygdrasills Grene,
Som Bifluen skjuler
I vexede Huler.

Naar Kagerne segne,
Og Bierne daane,
Sig Dværge tilegne
|A:96| For Svovlet de laane,
Det Søde i Leie;
Kan blande og lave
Men aldrig dog eie
Den herlige Gave
Saa kraftig og sød.
Dem Suttung afnøde
Kan Møden i Krig,
Og kalde Gunløde
Sin Dotter med Svig;
Han kan sig beruse
I Bobler som bruse
I vindaabne Mon,
I Bodn og i Son¹:
Kan *drømme* om Dage,
Da og han skal smage
Det Søde som giærer
I Løn under Laag,
En Kalk af Odhrærer²
I Gudernes Sprog;
|A:97| Men ikkun i Drømme
Han blot til sin Pine
|PS:267| En Draabe kan tømme
Af Møden hin fine.
Af Norner udkaaret
Til Møden at arve,
Men blind og bedaaret
Med blegnende Farve,
Blaaøiet Gunløde
Nu sidder i Fjeld,
Og vogter det søde
Det hellige Væld.
Hun mindes end Sproget
Fra ældgammel Tid,
Og løfter ei Laaget
Af Kiedelen viid,
Før hun kan fornemme
Paa Tone og Stemme,
Paa mindelig Bøn,
Paa Gang og paa Sæde
At der er tilstæde
En ægtefødt Søn;
Hun tør ham kun byde

Den perlende Kalk
For Løftet: at bryde
|A:98Den mørknende Balk;
Paa Troe og paa Love
At kæk han vil vove
Mod Suttung en Dyst,
Ja stride til Døden
For Blomsten og Gløden
Ham gives i Bryst,
For Tone og Minde,
Som vaagne derinde,
For Synerne klare
Der sig aabenbare,
For Nornerne milde,
|PS:268For Ygdrasills Kilde,
For Guldtavlens Alder,
For Gimle og Balder,
For Alfader Selv.

4 Hvem kalder? hvem kalder?
Hvem raaber i Kveld!
Hvem græder for Balder,
For Balder i Hel!
Hvem kalder paa Vale,
Paa Dug over Dale
Med underlig Røst;
Paa Magne og Mjølner
Til Kamp imod Jølner,
|A:99Gunløde til Trøst!
Saa Ingen kan støde
I Hornet med Magt,
Som ei med Gunløde
Mon træde i Pagt;
Saa Ingen kan sjunge
Hvem ikke sin Tunge
Det undtes at lædske
Med hellige Vædske;
Saa Ingen opstemmer,
Som ei i sit Hjerte
Et Minde fornemmer
Om hellige Kierte.

5 Har Bølværk nu atter
Da strøget med Latter
De Jettefolks Segle,
Og seet ved en Side

Hvor Steen dog kan bide
Paa Marken de Snegle,
Og høstet for Jetten
Som ni eller tretten?
|PS:269|Har Bauge nu boret
Med Navren saa smal?
Er Bølværk nedforet
Som Slange i Hald?
|A:100|Har der han med Sproget
Gunløde bedraget,
Bedaaret, saa Laaget
Hun flux har aftaget?
Har Kiærligheds-Eden
Han svoret paa Skrømt,
Og vil flyve heden
Naar Karret er tømt?
Er Stødet som kalder
Kun Mundsvær og Gand?
Er Graaden for Balder
Kun Tænder i Vand?
Vil Odin sit Øie
Nu sætte i Pandt,
For Gunlød at bøie
Til Troe paa hans Tant?
Vil nu som en Dranker
Han fare med Svig,
Og i *sine Tanker*
Med eet vorde riig?
Vil *alle tre* Haande,
Mens han er i Aande,
Han tømme med List,
Og lade Gunløde
Sig sørge til Døde
Mens han flyver hist?
|A:101|Vil Kampen han svigte,
Og prøve at digte
Sig selv til en Gud?
|PS:270|Vil Ravne han vinde
I Hu og i Minde
Til troldkloge Bud?
Vil Fjølner sig svinge
Fra *Hvidebjerg* op
Paa Nidinge-Vinge
Til Hekkenfelds Top?

Med rænkefuldt Sind!
O, rind da min Taare
Paa blegnende Kind!
Vel Nornerne spotte
Med Daaren som tænker,
At hellige Grotte
Kan plyndres ved Rænker
Og mener omsonst
At kunne med Snilde
Det Hellige spille,
Udtømme med Konst;
Vel vender tilbage
I Kiedlen saa fage
Den Kraft og den Lyst
[|A:102](#)Som aldrig kan bygge
I svigefuldt Bryst,
Hvis glimrende Skygge
Kun Daarerne blænder,
Hvis Minde med Smerte
Et svigefuldt Hjerte
Kun piner og brænder.
Mens Daarer istemme:
Nu let er at nemme
Den herlige Kunst;
Mens Odin sig bygger
En Verden af Skygger,
[|PS:271](#)Et Valhal af Dunst,
Da sidder Gunløde
Veemodig i Fjeld,
Og angrer sin Brøde,
Og sukker i Kveld
Om Hevn over Sønnen
Som Moderen sveeg,
Og Helteværks-Lønner
Med Falsk sig tilsneg;
Det høre de Norner
Saa høit over Jord,
Det lyner og tordner
Saa høit over Nord,
Og Fjeldene revne
[|A:103](#)Som Straalerne stævne;
Da springer tilside
Den ældgamle Dør,
Som Faa ikkun vide
Er falset i Nør;
Da aabner sig Grotten

Som giemmer det Døde,
Da nærmer sig Drotten
Som frelser Gunløde.
Paa Kæmperid-Slette³
Sig løfter saa bold
Da Odan hin rette
Med Krone i Skjold,
Med Løver og Hjerter,
Med Kiedelen skøn,
Med Søvætte-Kierter,
Og Linden saa grøn,
Med favre Guldbrikker
Paa Bunden saa blaa,
|PS:272Med Tavl og med Prikker
Som Faa kun forstaae⁴.
Han hører det lyde
I Bjerge saa sødt,
|A:104Det mon ham betyde
At Liv er i dødt,
Han hører det klinge,
Og rider, som Vinge
Han havde for Ros,
De straalesky Dværge
Som pusle i Bjerge
Han byder kun Trods.
Naar Solen i Fjelde
Indstraaler med Vælde,
Da haver Gunløde
Forvundet sin Harm,
Hun føler det gløde
I kølnede Barm,
Hun væder sin Tunge
Med Møden hin klare,
Og Læberne sjunge,
Og Stenene svare;
Fra Sølvvet i Strime
Gaaer Klang imod Skye,
Som Sølvklokker kime
Ved Juledags Gry;
Og Odan hin rette
Han følger det Kald
Paa Kæmperid-Slette
Til sande Val-Hald,
|A:105For Kalken at smage,
Og hente tilbage,
|PS:273Som Bølværk i Drømme

Kun meende at tømme,
Som aldrig en Røver
Kan tage med Vold,
Som giærer, og tøver
Til Helten saa bold
Ad *Dørren* indstævner,
Indsniger sig ei,
Ad Ridser og Revner
Paa Tyvenes Vei.

7 Saa Odan mon ride
Til Gilde forgyldt,
Mens Bølværk i Kvide
Faaer Løn som forskyldt,
Heel liflig for Bruden
Er Skyernes Brag,
Men det for Afguden
Er Dommedag-Slag,
Da springe som Tvinde,
Da briste som Bast,
De Lænker der binde
Ulv-Fenris saa fast,
[|A:106](#)Og Lynet adsplitter
Det Valhal af Dunst,
Som praed med Flitter,
Og prisede *Konst*;
Ei hielper nu Gugner
Den Afgud et Gran,
Og Brynien bugner
For Mordulvens Tand,
Ja Ulvenes Føder
Med Livet da bøder
I sit Ragnaroke
For Pagten med Loke,
[|PS:274](#)Med Mordulvens Fader
Og Himmelens Hader,
Med Fyrsten for Tyve
Og Alle som lyve,
Med ham som behænde
Det prøved igien
Som Tyv at tilvende
Sig *Brysinge-Men*.

2

Odhråder (Sindsrørende) heed *Kiedelen* med den ægte Mød.

3

Vigrid.

4

See Kæmpevisen: De vare siv og sivsindstive.